

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรในทุกระดับชั้นการศึกษา จะประกอบไปด้วยวิชาต่าง ๆ ที่ได้มีการพิจารณาเลือกสรรเป็นอย่างดีแล้วว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อที่จะได้บรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตร และความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายนั้น ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงชี้แนะ หน้าที่ของครูอาจารย์ไว้ว่า ควรจะถือเป็นหลักการว่า ในการสั่งสอนศิษย์นั้น มีความจำเป็นอย่างหนึ่งซึ่งสำคัญมากด้วยที่จะต้องพยายามหาทางใช้หลักวิชาและวิธีการสอน ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถคิด เข้าใจ และเห็นจริงด้วยตนเอง ในเนื้อหาสาระ ตลอดจนกฎและหลักเกณฑ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียน ทั้งสามารถนำกฎหรือหลักเกณฑ์ที่ได้เรียนรู้แล้วไปใช้ได้เอง โดยมองเห็นและทราบถึงประโยชน์ของการใช้หรือการทำตามบทเรียน (สำนักราชเลขาณูการ, 2520)

วิชาพลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรทุกระดับชั้น อันเนื่องมาจากวิชาพลศึกษา เป็นวิชาที่เป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยวิชาพลศึกษานั้นช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาการในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (วรศักดิ์เพ็ชรขอบ, 2527) ซึ่งสนองตามความมุ่งหมายของหลักสูตร และแผนการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ โดยได้เน้นการพัฒนาบุคคลใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536)

ดังนั้นถ้าครูพลศึกษาดำเนินการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามหลัก
ปรัชญาของวิชาพลศึกษาแล้ว ก็จะตอบสนองความมุ่งหมายนั้นได้อย่างสูง เช่น ถ้าผู้เรียนมี
ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ก็จะทำให้มีสมรรถภาพในการเรียนและการทำงาน หรืออาจลดปริมาณ
คนไข้ในโรงพยาบาลลงได้อีกมาก ถ้าผู้เรียน, มีจิตใจที่ดี มีน้ำใจนักกีฬา ความสัมพันธ์ระหว่าง
บุคคลคงเป็นไปอย่างราบรื่น ถ้าผู้เรียนมีอารมณ์ดี ก็จะไม่เกิดความตึงเครียด มีแต่ความสนุก
ในการเรียนหรือการทำงาน ถ้าผู้เรียนเห็นถึงประโยชน์ของการอยู่ร่วมกันในสังคม ก็จะทำให้เกิดความ
สามัคคี รู้จักสิทธิและหน้าที่ ทำให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างมีสันติสุข และถ้าผู้เรียนมี
สติปัญญา รู้จักใช้เหตุและผล รู้จักแยกแยะ ผิดชอบชั่วดี รู้จักแก้ไขปัญหาลักษณะอย่างฉลาด ประชากร
ของประเทศก็จะมีคุณภาพ สามารถพัฒนาประเทศไปได้ก้าวไกล

ในการที่ผู้เรียนจะนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียนวิชา
พลศึกษา ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองในชีวิตประจำวันได้นั้น ครูพลศึกษาจะต้องสอนให้
ผู้เรียนเห็นถึงคุณค่า และประโยชน์ของวิชาพลศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา
(วรศักดิ์ เทียบรขอบ, 2527) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530) ที่ว่า
"ถ้าผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาใดก็จะสนใจ ตั้งใจเรียน ขยันเรียนในวิชานั้น ซึ่งจะช่วยให้การเรียน
ของเราประสบผลสำเร็จ การที่ผู้เรียนจะมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาใด ย่อมน้อยอยู่กับการเห็นคุณค่าและ
ประโยชน์ของวิชานั้น ๆ " และสอดคล้องกับคำกล่าวของ ทริเอนดิส (Triandis, 1971) ที่ว่า
"ทัศนคติเป็นเครื่องมือทำให้บุคคลได้รับประโยชน์ สิ่งใดที่ทำให้เราได้รับประโยชน์ เราก็จะมี
ทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น สิ่งใดที่ขัดขวางความต้องการของเรา เราก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

เนื่องจากทัศนคติเป็นสภาวะทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความคิด และเป็นตัว
กำหนดแนวทางในการแสดงออกของพฤติกรรม (รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์, 2533) เมื่อบุคคลมี
ความรู้ในสิ่งใดและความรู้มีมากพอที่จะรู้ว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์ ก็จะมีความรู้สึกชอบสิ่งนั้นและ
ก็พร้อมที่จะกระทำในสิ่งนั้น (ถวิล ธาธาโภชน, 2532) ทัศนคตินั้นเมื่อถูกสร้างให้เกิดขึ้นแล้ว
มีแนวโน้มที่จะอยู่คงทน ยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้ (ไลภา ชูพิฑุทธชัย, 2522) การเปลี่ยนทัศนคติ
ย่อมทำได้ยากกว่าการปลูกฝัง ดังนั้นครูจึงควรปลูกฝังทัศนคติที่ดีแก่เด็กเสียแต่ที่แรกดีกว่าจะมา
แก้ไขในภายหลัง ถึงแม้ว่าทัศนคติเป็นสภาวะทางจิตใจที่คงทนถาวร การเปลี่ยนทัศนคติเป็นสิ่งที่
ทำได้ยาก แต่ก็มีได้หมายความว่าหากจนทำไม่ได้ เมื่อครูพบว่าเด็กเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
ก็จำเป็นจะต้องหาวิธีเปลี่ยนทัศนคติของเขาเข้าสู่แนวที่ถูกต้องให้ได้ (กฤษณา ศักดิ์ศรี, 2530)

ทัศนคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และ ประสบการณ์ อัลพอร์ต (Allport, 1967) และการมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล ย่อมเป็น เครื่องแสดงว่าเขามีความรู้ทางด้านที่ดีหรือไม่ดี เกี่ยวกับสิ่งนั้นมากหรือน้อยเพียงใด (ดวงเดือน, 2530) ดังนั้นการได้ทราบทัศนคติของผู้เรียน ย่อมจะช่วยให้ครูผู้สอน ได้ทราบผลของการสอนว่า เป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่ ดังที่อานรณ์ ใจเที่ยง (2537) กล่าวไว้ว่า “การสอนมีจุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ”

จากรายงานผลการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ใน วิชาพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาพบว่า ครูพลศึกษายังไม่มีความชัดเจนในการใช้ หลักสูตร ขาดเอกสารหลักสูตรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทำให้เกิดความ ไม่ชัดเจนในการจัดกิจกรรม อีกทั้งยังขาดเครื่องมือในการวัดและประเมินผล จึงทำให้ไม่สามารถ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ครบทุกด้าน (หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมพลศึกษา, 2535) และจากการศึกษาของอารีวรรณ ผลโพธิ์ (2531) พบว่า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีอัตราส่วน การให้คะแนนด้านความรู้ร้อยละ 20 ด้านทักษะร้อยละ 60 ด้านทัศนคติและด้านคุณธรรมด้านละ ร้อยละ 10 แสดงว่า ครูพลศึกษาให้ความสำคัญกับการสอนทักษะมากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอน ไม่เป็นไปตามหลักปรัชญาหรือจุดมุ่งหมายของวิชา พลศึกษาได้

ในขณะเดียวกันการสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาก็มีอิทธิพลต่อนักเรียนมากขึ้น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่จึงมีค่านิยมเน้นการเรียนทางวิชาการ จึงไม่สนใจใน กิจกรรมพลศึกษาและการกีฬาเท่าที่ควร (การกีฬาแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.) ซึ่งจากการศึกษา ที่ผ่านมามีพบว่า หากบุคคลที่มีอายุระหว่าง 17 -25 ปีไม่ได้ให้ความสนใจในกิจกรรมกีฬาในขณะที่ เรียนในระดับมัธยมศึกษา เมื่อออกจากสถานศึกษาไปแล้วพวกเขาจะละเลยกิจกรรมกีฬา โดยสิ้นเชิง และใช้เวลาว่างกับการเสพยาในรูปแบบอื่น ๆ (ไพเราะ อ่อนกตุพล, 2534)

ปัจจุบันรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาพลศึกษา จึงได้อนุมัติให้มีแผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ ออกมาเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา เช่น แผนพัฒนาการกีฬา แห่งชาติ โดยเฉพาะแผนพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเน้นสำหรับนักเรียนในระบบการศึกษา โดยการจัดความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกาย การเล่น

การดูกีฬา เป็นการฝึกคุณธรรม จริยธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา เพื่อให้เกิดความสนุก สนใจและยอมรับว่าการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต (การกีฬาแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.) รวมทั้งโครงการส่งเสริมกีฬาและสุขภาพอนามัยของ กรมสามัญศึกษา ที่สนับสนุนให้โรงเรียนจัดการกีฬาและนันทนาการ (ฝ่ายแผนงาน, กรมสามัญศึกษา, ม.ป.ป.) ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางด้านสื่อสารมวลชน มีการเผยแพร่ภาพและข่าวสารทางด้านกีฬาย่างมากมาย และกว้างขวาง ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างความรู้สึกรักนึกคิดที่ดีต่อการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา อันเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากนักเรียนในกรุงเทพมหานคร มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน เช่น มีครูพลศึกษาเพียงพอ มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอยู่มาก มีแหล่งความรู้มากมาย มีสื่อสารมวลชนหลายรูปแบบ ตลอดจนมีสถานที่เกี่ยวกับการเล่นกีฬา การแข่งขันกีฬาและการออกกำลังกายอยู่มาก และสนใจที่จะเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย เนื่องจากคำกล่าวของ ประภาเพ็ญสุวรรณ (2526) ที่ว่า "ผู้หญิงมักจะเป็นเพศที่ชอบประนีประนอมมากกว่าผู้ชาย ดังนั้นผลที่จะมีต่อการเกิดหรือการเปลี่ยนแปลงทัศนคติย่อมจะแตกต่างกันไปด้วย" รวมทั้งการศึกษาของ นพรัตน์บุญตมบุญรัตน์กุล (2533) ที่พบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสนใจที่จะศึกษาทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 เนื่องจากที่กล่าวมาแล้วว่า ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ และเนื่องจากนักเรียนในระดับนี้ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาพลศึกษามาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ซึ่งมากที่สุดในระบบโรงเรียน และยังเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาในระดับโรงเรียน ที่นักเรียนส่วนหนึ่งจะต้องออกไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยจบชั้นประโยคหรือจากการที่ผ่านการสอบเทียบวุฒิทางการศึกษาจากระบบการศึกษานอกโรงเรียน และนักเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่ต้องหันวัยเรียนไปประกอบอาชีพ เป็นพลเมืองอีกประเภทหนึ่งของประเทศ ซึ่งถ้าเขาเหล่านี้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาแล้ว ก็มีแนวโน้มที่จะนำความรู้ที่ได้จากวิชาพลศึกษาไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว และผู้ที่อยู่ใกล้ชิดได้ หรืออาจจะเป็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวกับด้านการศึกษา ทำให้มีมุมมองที่ดีต่อการส่งเสริมวิชาพลศึกษา และกิจกรรมทางด้านพลศึกษาในอนาคตได้ ตลอดจนศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและชั้นปี ที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา เนื่องจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในแต่ละ

ระดับชั้นปี เมื่อนักเรียนเลื่อนระดับชั้นสูงขึ้นไป รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง นำที่จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไปในทางตรงกันข้าม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและชั้นปี ที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและชั้นปี ต่อทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษา ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2539 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

2. แบบวัดทัศนคติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองภายในขอบเขตของคุณค่าของวิชาพลศึกษา และประโยชน์ของวิชาพลศึกษาทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบข้อความเกี่ยวกับแบบวัดทัศนคติทางพลศึกษา ได้ตอบตามความรู้สึก ความคิดเห็นที่แท้จริง และด้วยความจริงใจเชื่อถือได้
2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ถือเป็นตัวแทนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง ในทางสนับสนุนหรือต่อต้านสิ่งนั้นหรือสภาพการณ์นั้น

ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา หมายถึง ความรู้ ความเชื่อ ความรู้สึกและความพร้อมที่จะตอบสนองต่อวิชาพลศึกษา ในด้านคุณค่าและประโยชน์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น

ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง อิทธิพลจากระดับหรือชนิดของปัจจัยหนึ่ง ที่มีต่อระดับหรือชนิดของอีกปัจจัยหนึ่ง

ข้อความประเภทนิมิต หมายถึง ข้อความที่เป็นประโยคบอกเล่า

ข้อความที่เป็นนิเสธ หมายถึง ข้อความที่เป็นประโยคปฏิเสธ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการใช้หลักสูตร และการจัดเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
2. เพื่อให้อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา ได้ทราบทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนิสิต นักศึกษาที่ผ่านการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมา และจะได้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมต่อไป
3. เพื่อที่ครูพลศึกษาจะได้นำแบบวัดทัศนคตินี้ไปใช้ในโอกาสต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในครั้งต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย